

Lausunto Tampereen seudun työllisyysalueen vuoden 2027 talousarvioesitysluonnokseen, maksuosuusarvioon vuodelle 2027 sekä osittaiseen aiheuttamisperusteiseen laskutukseen siirtymiseen

Kaupunginhallitus 17.08.2026

316/00.04.01/2026

Valmistelijat: kehitysjohtaja Sari Soini, talousjohtaja Juha Liinavuori

Seloste ja perustelut: Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto pyytää yhteistoiminta-alueensa kunnilta lausuntoja Tampereen seudun työllisyysalueen vuoden 2027 talousarvioesitysluonnoksesta, maksuosuusarvioista vuodelle 2027 sekä aiheuttamisperusteiseen laskutukseen siirtymisestä koskien työvoimaviranomaisen myöntämiä tukia ja korvauksia.

Työllisyysjaosto toimii julkisten työvoimapalvelujen viranomaistehtävien hoitamisen yhteistoiminta-alueen kuntien yhteisenä toimielimenä. Tampereen seudun työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti työllisyysalueen kuntia on kuultava ennen kuin talousarvioesitys hyväksytään toimielimessä.

Työllisyysalueen taseyksiköstä rahoitettavat palvelut pitävät sisällään kaikki TE-uudistuksessa kuntiin siirtyneet lakisääteiset työvoimaviranomaisen tehtävät sekä yhteistoimintasopimuksessa sovitut kotoutumisen palvelut. Työllisyysalueen vuoden 2027 talousarviovalmistelussa keskeisinä lähtökohtina ovat olleet Tampereen strategiaan ja työllisyysstrategiaan pohjautuvat toiminnan painotukset sekä talouden tasapainotusohjelma. Toiminnan tavoitteet perustuvat valtuustokauden tavoitteisiin työpaikkojen ja työllisten määrän kasvattamisesta, työllisyysasteen sekä työvoiman saatavuuden parantumisesta.

Työllisyysalueen vuoden 2027 talousarvioesitysluonnoksessa toimintamenot ovat 71,4 milj. euroa, mikä on 4,3 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2026 vuosisuunnitelmassa. Esityksessä on huomioitu käytettävissä olevien tietojen perusteella tulevista lakimuutoksista aiheutuvat menojen lisäykset sekä kustannustason muutokset. Keskeinen muutos kohdistuu kolmannen sektorin tukien kehittämiseen kaupungin yleisen toimialan puolella, minkä perusteella painotusta työllisyysalueelta maksettavien palkkatukien osalta vähennetään.

Ylöjärven maksuosuus vuonna 2027 olisi 3 906 632 euroa. Se on noin 329 000 euroa pienempi kuin vuonna 2026. Kolmannen sektorin palkkatukien vähennyksen osuus Ylöjärvellä olisi noin 280 000 euroa. Tämä huomioiden säästö kokonaiskustannuksissa jää varsin niukaksi.

Kuntatalous on hyvin haastavassa tilanteessa. On hyvä, että talouden tasapainotus on ollut työllisyysalueen talousarviolaadinnan keskeinen lähtökohta. Talouden sopeuttamisella, toiminnan tehostamisella ja tuloksellisuuden parantamisella tulisi kuitenkin olla suurempi kuntien maksuosuutta alentava vaikutus.

Vuoden 2026 vuosisuunnitelmaan kirjattiin, että kuluvan vuoden aikana selvitetään aiheuttamisperiaatteen käyttöönottoa maksuosuuksien laskutuksessa. Vastuukunta on selvittänyt tietojen saatavuutta aiheuttamisperusteisen laskutuksen käyttöönottoon. Tehdyn selvityksen perusteella esitetään, että vuoden 2027 laskutuksessa kuntakohtaisiin toteumiin perustuvaan laskutukseen siirrytään työvoimaviranomaisen maksamien tukien ja korvausten osalta (palkkatuki, yli 55-vuotiaiden työllistämistuki, starttiraha,

harkinnanvarainen kulukorvaus, matka- ja yöpymiskustannusten korvaus sekä työolosuhteiden järjestelytuki), edellyttäen että tiedot ovat raportoitavissa valtion yleisestä avustusjärjestelmästä ja kirjanpidosta. Kuntakohtainen kohdennus perustuu tukea tai korvausta saavan tai tuella työllistettävän henkilön kotikuntatietoon. Muut työllisyysalueen kustannukset kohdennetaan normaalin kustannustenjakomallin mukaisesti; 50 % kustannuksista jaetaan laajan työttömyyden suhteessa ja 50 % kustannuksista jaetaan työikäisten määrän suhteessa.

Talousarviossa maksuosuusarviot määräytyvät kaikkien kustannusten osalta siten, että 50 % kustannuksista kohdennetaan laajan työttömyyden suhteessa ja 50 % kustannuksista kohdennetaan työikäisten määrän suhteessa. Talousarviovuotta seuraavan vuoden alussa maksuosuudet tasataan vastaamaan toteutuneita edellisen vuoden toteutuneita kustannuksia.

Aiheuttamisperiaatteen mukaiset laskutuserät perustuvat tietojen helppoon saatavuuteen ja luotettavuuteen. Valmistelussa on ilmeisesti tulkittu helpoiksi ja luotettaviksi vain valtion järjestelmien kautta tulleet tiedot. Työllisyysalueella ja isäntäkunnalla on kuitenkin myös itsellään helposti saatavia ja luotettavia kuntakohtaisia tietoja, joita voisi kohtuullisin kehittämispanoksinkin hyödyntää aiheuttamisperiaatteen kehittämisessä. Aiheuttamisperiaatteen rajaaminen vain valtion kautta saatuihin tietoihin ei ole tarkoituksenmukaista ja johtaa sattumanvaraisuuteen aiheuttamisperiaatteen soveltamisessa. Kokonaiskustannuksista aiheuttamisperiaatteen piiriin tulee tässä esityksessä noin neljännes. Lausuntoaineisto ei sisällä arviota, miten kuntakohtaisiin toteumiin perustuva laskutus vaikuttaisi kunnan maksuosuuteen, vaikka tiedossa on, että tällaisia laskelmia on olemassa ja että niillä on suuri merkitys kunnille niiden muodostaessa mielipidettä asiassa. Valmistelusta saatujen tietojen perusteella kuitenkin vaikuttaa siltä, että aktiivisesti työllisyystoimia ja elinkeinopolitiikkaa tekevien kuntien maksuosuus suhteessa kasvaa. Suuri osa perustyöstä jää tässä vaiheessa aiheuttamisperiaatteen ulkopuolelle. Olisi perusteltua, että kuntakohtaisiin toteumiin perustuvaa laskutusta vielä selvitettäisiin ja sen kattavuutta laajennettaisiin ennen käyttöönottoa. Aiheuttamisperiaatteen mukainen laskutus on toivottu kehityssuunta, mutta laskentaperiaatteita tulisi vielä kehittää vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden näkökulmasta. Hyvänä kehityssuuntana nähtäisiin myös, että nykyistä kustannustenjakoperiaatetta muutettaisiin siten, että laaja työttömyys painottuisi työllisten määrää enemmän.

Toimivalta:	hallintosääntö 87 §
Lisätietoja päätöksestä:	kehitysjohtaja Sari Soini, 041 731 3214, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi
Oheismateriaalit:	1. Lausuntopyyntö 2. Talousarvioesitysluonnos ja kuntien maksuosuusarviot vuodelle 2027 3. Pöytäkirjan ote, Elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto
Esittelijä:	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus:	Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntopyyntöön selosteosan mukaisen lausunnon.
Päätös:	

